

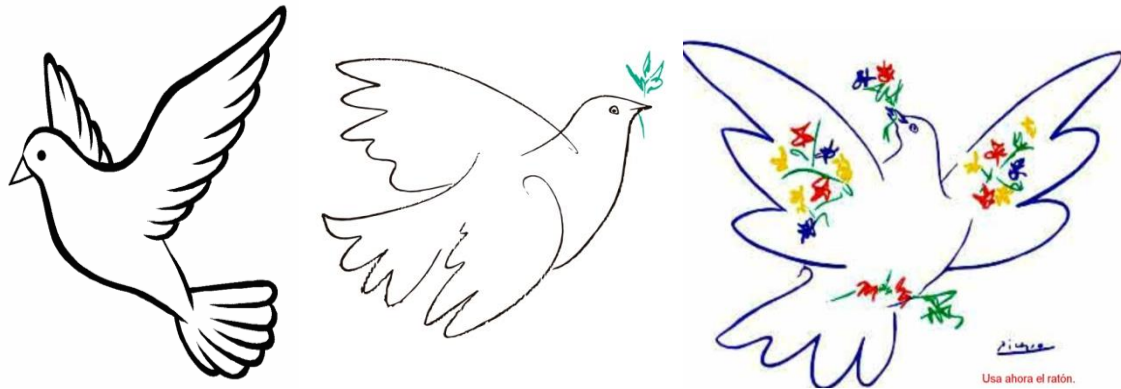
STEFAN ZWEIG

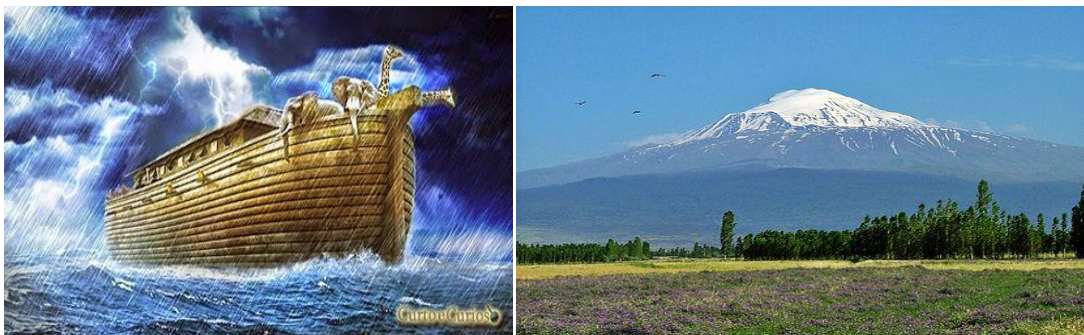
LA LLEGENDA DEL TERCER COLOM

Stefan Zweig: La llegenda del tercer colom

El llibre del començament dels temps narra la història del primer colom i del segon que el patriarca Noé envià com a missatgers fora de l'arca quan les escluses del cel es tancaren i les aigües de les profunditats s'assecaren. Per tant, del viatge i destí del tercer colom, qui en té testimoni? El vaixell salvador que guardava dins seu totes les espècies vives salvades del diluvi s'havia aturat en el cim del mont Ararat i quan, des del màstil, el patriarca no va veure més que ones i més ones, aigües fins a l'infinit. Alliberà un colom , el primer, perquè l'informés si en algun indret es divisava ja la terra sota el cel lliure ja de núvols.

(L'Ararat, vist des de terra armènia)

El primer colom, segons la narració que se'n fa, s'elevà i desplegà les ales. Volà cap a l'est i cap a l'oest , però encara l'aigua era pertot arreu. No trobà repòs enlloc i de mica en mica es ressentí de cansament. Així que tornà a l'únic lloc ferm del mon, l'arca, i sobrevolà l'embarcació que reposava en el cim de la muntanya fins que Noé li estengué la ma i la féu reentrar darrera seu dins.

Va esperar encara set dies, set dies al llarg dels quals no va ploure mai i les aigües baixaren de nivell, deprés va agafar un nou colom , el segon, i l'envià perquè li raportés notícies. El colom s'enlairà al matí i, quan va tornar, portava en el seu bec una branca d'olivera, primer signe que la Terra havia estat ja alliberada. Noé reconegué així que els cims dels arbres havien ja emergit i que el calvari havia acabat.

Al cap de set dies més, envià de nou un colom de reconeixement, el tercer, i volà arreu pel mon. Començà el vol a la matinada però no tornà al vespre; Noé esperà dia rere dia, no va tornar. El patriarca aleshores va saber que la Terra havia estat alliberada i que les aigües havien disminuït. Però del colom, del tercer colom, no en va a sentir a parlar mai més, ni la humanitat tampoc, mai fins als nostres dies la llegenda no fou donada a conèixer.

Aquests foren en realitat el periple i el destí del tercer colom. A l'alba, s'havia enlairat des de l'interior farcit de la nau, on les bèsties premudes les unes contra les altres rondinaven d'impaciència en l'obscuritat, i on urpes i peülles fregaven les espatlles entre la multitud, enmig de sorolls confusos d'esbufecs, de xiulets diversos i de lladrucs. El colom havia abandonat aquest espai exigü per les llunyanies infinites, la foscor per la llum. Quan s'elevava en l'aire radiant, dolçament perfumat per la pluja, navegà de sobte al seu voltant la llibertat i la gràcia de la immensitat. Les profunditats de les aigües brillaven, el verd dels boscos resplendia com l'escuma humida, pels prats pujava el vapor blanc de l'alba i la fermentació de les

plantes els impregnava d'una suau olor. Els cels retornaven un esclat metàl·lic, als relleus muntanyencs el sol ixent es reflectia en aurores incomptables, la mar brillava, sagnant, la terra florint fumejava de nou, com la sang calenta. Era un espectacle diví en què amb aquest despertar el colom es bressolava, amb l'esguard ple de felicitat, les ales desplegava per damunt del mon purificat; sobrevolà països i mars i es tornà a poc a poc un somni, un somni que es gronxava. Així com Deu en persona fou el primer a veure la Terra alliberada i aquesta visió esdevenia infinita. Havia ja oblidat Noé des de feia ja molt de temps, l'ancià de barbes blanques de l'arca, i la seva missió, oblidada des de molt de temps ençà, que li calia retornar. Perquè ara el mon havia esdevingut la seva pàtria i el cel el seu veritable habitatge.

I d'aquesta manera el tercer colom, missatger infidel del patriarca, sobrevolà el mon buit, més lluny, sempre més lluny, emportat per l'huracà de la seva felicitat, pels vents de la seva benaurada impaciència, volà més lluny, sempre més lluny, fins al punt que les seves ales es feren pesades i el seu plomatge de plom. La terra l'atreia amb totes les seves forces, les seves ales

cansades queien encara més, fregant ja el cim dels arbres humits, fins que la nit del segon dia es deixa caure dins la profunditat d'un bosc, que com tota la resta, no tenia nom en aquest començament dels temps. Es va refugiar en un matoll i descansà del seu viatge pels aires. Les branquetes el recobrien, el vent el bressolava, durant el dia feia fresc i calor a la nit dins d'aquesta llar boscana. Ben aviat oblidà cels i vents, així com la crida de les llunyanies, la cúpula verda l'embolcallava i el temps lliscava incomptable pel seu damunt.

Era un bosc del nostre mon més proper aquell dins del qual el colom perdut havia escollit domicili, però encara no hi havia cap ésser humà, i en aquesta solitud es transformà ell mateix en somni. Havia fet el seu niu en la foscor, en la nit verda, i els anys li passaren pel damunt, i la mort l'oblidà, perquè tots els animals, un de cada espècie, que han vist el mon en els seus començaments, abans de la inundació, no poden morir, ni cap caçador pot res en contra d'ells. Niuen, invisibles, en els replecs inexplorables de l'escorça terrestre, com aquest colom en les profunditats del bosc. A vegades, certament, pressentia la presència dels homes, se sentia un tret, augmentat cent vegades per les verdes parets, els llenyataitres xocaven contra els troncs, per fer vibrar la foscor dels voltants, el riure lleuger dels enamorats entrelaçats que es desviaven del camí li arribava en secret com un coet en les branques i el cant dels infants, a la recerca de baies, resonava petit i llunyà. El colom enterrat sota aquest teixit de fulles i de somnis sentia algunes vegades aquestes veus arribades del mon, però les escoltava sense por i romania en la seva obscuritat. Un dia, però, en aquell moment, el bosc va començar a remugar, i es van sentir sons de trons, com si la terra s'escindís

en dos: masses negres, metàl·liques, travessaven l'aire xiulant , i allà on queien , esclatava, aterroritzada, i els arbres es trencaven com fetus de palla. Els homes vestits de colors es llancaven la mort a la cara i les terribles màquines escopien focs i incendis. Els llamps parlaven des del sol als núvols, seguits per trons: hom diria que la Terra volia saltar cap al cel o el cel abatre's damunt de la Terra. El colom fou desvetllat del seu somni. La mort, la destrucció eren al seu damunt; com les aigües abans, ara el foc s'escampava a través del mon. Amb un brusc moviment desplegà les ales i s'enlairà en un instant, a la recerca d'un altre asil que no fos aquell bosc a punt d'esfondrar-se, a la recerca d'un lloc de pau.

Ell s'alçà pels aires i sobrevolà el nostre mon per trobar la pau, però arreu on anava es produïen aquests llamps, aquest tro humà, arreu hi havia guerra. Una mar de foc i de sang submergien la Terra com en altres temps, era un nou diluvi. Travessà precipitadament els nostres països per tal de descobrir un lloc on reposar i reunir-se amb el patriarca per portar-li el

brot d'olivera de l'esperança; però en aquests temps era introbable. Les ones de la destrucció, cada vegada més elevades, recobrien la humanitat, l'incendi continuava devorant el nostre mon, sempre més lluny. Encara no ha trobat el repòs, ni la humanitat la pau. I està prohibit de tornar abans , per descansar tota l'eternitat.

Avui ningú no l'ha vist, el colom mític perdut, a la recerca de la pau, per tant ell aleteja per damunt dels nostres caps, preocupat i ja cansat. A vegades, sols a la nit, quan es desperta d'un ensurt, se sent una agitació a dalt pels aires, una carrera precipitada en l'obscuritat, un vol turmentat i una fugida desemparada. En les ales pesen tots els nostres pensaments ombrívols, en la seva por palpiten tots els nostres desitjos i aquell que s'enfila, tremolós, entre cel i terra, el colom perdut, és el nostre propi destí, el que ara mateix anuncia, missatger infidel d'altres temps, al pare primitiu de la humanitat. I de nou, com fa milers d'anys, el qui li estendrà la mà i reconeixerà que el calvari ha estat suficient.

S.Zweig

(Traducció molt lliure de Salvador Sala)